

Polònia es disposa a votar "un comunista"

Els sondejos per a les eleccions presidencials donen un virtual empat entre l'ex-comunista Aleksander Kwasniewski i Lech Walesa. Els hereus de l'antic règim, que controlen el Parlament, no havien tingut mai tot el poder tan prop.

Amb el seu *look* juvenil i elegant Aleksander Kwasniewski podria ser ben bé un líder d'arrel *yuppie*, un decorat de liberalisme europeu. I en l'escenari polonès el seu posat podria confondre's amb els dels modernitzats dissidents que van empènyer per ensorrar la dictadura. Ningú que no l'hagués vist abans diria que el candidat que aspira a substituir Lech Walesa en la presidència de Polònia prové dels rengles del Partit Obrer Unificat de Polònia, el partit comunista després reciclat en clau socialdemòcrata.

Aleksander Kwasniewski, periodista, economista i ministre de la Joventut en l'últim govern comunista de 1989, ha fet els 41 anys en una cursa que el porta al llindar de la presidència de la República. Aquest havia estat el seu objectiu des que l'Aliança de l'Esquerra Democràtica, el bloc del qual n'és líder, va obtenir la majoria simple en les eleccions de 1993. Aleshores Kwasniewski hagués pogut optar al càrrec de primer ministre però es va estimar més de reservar-se pel futur i evitar el desgast que, com s'ha vist, han hagut de suportar els caps de govern Pawlak i Oleksi.

La intenció de vot cap a Kwasniewski és tan intensa que alguns sondejos han gosat anunciar el triomf en primera volta. Als seus conciudadans, Kwasniewski els ha promès fer una mica més civilitzat i suportable el capitalisme. Tot i els errors, la reforma econòmica de Polònia és una de les més ben fetes d'Europa de l'Est gràcies, en part, al bon criteri d'homes com Tadeusz Mazowiecki o Jacek Kuron —l'esquerra liberal de Solidaritat— que van haver de fer alhora de promotors i esmortidors de la teràpia de xoc i alhora, i a contracor, d'acompanyants de Lech Walesa.

que s'acosta el 5 de novembre Lech Walesa s'ha posat nerviós fins al punt de dir: "He estat un ximple fent el sacrifici de ser president". "Així ens ho estan pagant", rondina al seu costat la seva esposa Danuta. Comentaris d'aquesta mena han estat combinats amb declaracions tan indignes com que l'OTAN posa en perill Polònia perquè acorrerà els russos. Tot això mentre Kwasniewski no ha parat de

llançar flors a la Unió Europea i l'OTAN amb armes nuclears incloses.

Alguns dels últims sondejos donen a Walesa esperances de ser reelegit pels pèls. Però conservi o no la presidència el que va ser el carismàtic símbol de les vagues contra el comunisme deixarà enrere cinc anys de desprestigi, de liderat on s'ha vist més el llautó de l'aprenent d'*aparattxik* a l'estil soviètic, a l'estil Ieltsin,

que no pas l'austeritat del dissident a l'estil Havel. No va voler crear un partit propi, però una de les seves afeccions ha estat fer caure tots els primers ministres, tant els laics com els catòlics. I en els moments de més enfrontaments no va dubtar a instal·lar-se en el centre de tota mena d'intrigues militars. Dues personalitats tan distants com l'ex-president Jaruzelski i el periodista Adam Michnik coincideixen a dir que "el gran problema de Walesa ha estat la seva incapacitat per a construir".

Fins les 12 de la nit del 3 de novembre Walesa intentarà esgarrapar vots advertint els polonesos que Kwasniewski no firmarà el concordat amb el Vaticà i fomentarà l'avortament i els costums anticristians. Fins al final Walesa advertirà que ell és l'únic que pot impedir que "els comunistes" es tornin a apoderar de Polònia. **Llibert Ferri**

Aleksander Kwasniewski. El líder ex-comunista té el poder ben a la vora, però Walesa encara podria passar-li davant en l'últim moment.

Cinc anys per a no res. A mesura